

**ОТВОРЕН ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНД
ГРАВЕ ГЛОБАЛ**

**Финансиски извештаи
и Извештај на независните ревизори
за годината што завршува на
31 декември 2023**

СОДРЖИНА:

	Страна
Извештај на независните ревизори	1 - 2
Биланс на состојба или извештај за нето имотот на инвестицискиот фонд	3
Биланс на успех или извештај за добивката или загубата на фондот	4
Извештај за промени на нето – имотот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7 – 24
Прилози	
Додаток – Извештај за работа на Граве Глобал во 2023 година	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ**ДО СОПСТВЕНИЦИТЕ НА УДЕЛИ НА ОТВОРЕН ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНД ГРАВЕ ГЛОБАЛ**

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ОТВОРЕН ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНД ГРАВЕ ГЛОБАЛ (во понатамошниот текст "Фондот"), кои се состојат од биланс на состојба или извештај за нето имотот на инвестицискиот фонд на ден 31 декември 2023 година и биланс на успех или извештај за добивката или загубата на фондот, извештај за промени на нето – имотот и извештај за паричните текови за годината што завршува на 31 декември 2023 година, и прегледот на значајни сметководствени политики и останати белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото за управување со Фондот - ВФП ФОНД МЕНАџМЕНТ АД, Скопје (во понатамошниот текст „Раководството“) е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Комисијата за хартии од вредност и сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со ревизорските стандарди кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Фондот со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Фондот. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИЦИТЕ НА УДЕЛИ НА ОТВОРЕН ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНД ГРАВЕ ГЛОБАЛ (продолжение)

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи на ОТВОРЕН ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНД ГРАВЕ ГЛОБАЛ за годината што завршува на 31 декември 2023 година, се подготвени во сите материјални аспекти, во согласност со регулативата на Комисијата за хартии од вредност и сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото за управување со Фондот - ВФП ФОНД МЕНАЏМЕНТ АД, Скопје е одговорно за изготвување на Извештај за работа на Граве Глобал во 2023 година (додаток кон финансиските извештаи) и во согласност со Законот за инвестициски фондови. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на Извештајот за работа на Граве Глобал во 2023 година и финансиски извештаи на Фондот. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија на Република Северна Македонија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во Извештајот за работа на Граве Глобал во 2023 година се конзистентни со приложените ревидирани финансиски извештаи на Фондот за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

МАЗАРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

Ненад Рангеловиќ
Управител

Ненад Рангеловиќ
Овластен ревизор

Скопје
29 март 2024 година

ОТВОРЕН ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНД ГРАВЕ ГЛОБАЛ

БИЛАНС НА СОСТОЈБА ИЛИ ИЗВЕШТАЈ ЗА НЕТО ИМОТОТ НА ИНВЕСТИЦИСКИОТ ФОНД

На ден 31 декември 2023 година

(Во денари)

	Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
СРЕДСТВА			
Финансиски средства			
Парични средства и парични еквиваленти	7	1,147,824	462,526
Вложувања во хартии од вредност и депозити			
Финансиски средства кои се чуваат за тргување	8	60,418,902	43,533,210
Вложувања кои се чуваат до доспевање	9	-	670,000
Вкупно вложувања во хартии од вредност и депозити		<u>61,566,726</u>	<u>44,665,736</u>
Останати средства			
Побарувања по основ на камата и останати средства	10	-	1,049
		-	1,049
Вкупно средства		<u>61,566,726</u>	<u>44,666,785</u>
ОБВРСКИ			
Останати обврски			
Обврски по основ на вложувања во хартии од вредност и останати обврски		2,767	615
Обврски кон друштвото за управување со фондови	11	102,303	78,146
Обврски кон депозитарната банка		10,742	8,205
Обврски по основ на дозволени трошоци на фондот		107,686	31,896
Вкупно обврски		<u>223,498</u>	<u>118,862</u>
Нето имот на Фондот		<u>61,343,228</u>	<u>44,547,923</u>
Број на издадени удели		<u>442,575.2044</u>	<u>374,373.1995</u>
Нето имот по удел		<u>138.6052</u>	<u>118.9934</u>
Издадени удели на Фондот		58,353,100	41,857,300
Повлечени удели на Фондот		(11,060,777)	(2,707,951)
Добивка / (загуба) од тековниот период		8,652,332	(7,228,673)
Задржана добивка / (загуба) од претходните периоди		5,398,573	12,627,247
Вкупно обврски спрема изворите на средства		<u>61,343,228</u>	<u>44,547,923</u>
Вкупно обврски и нето имот на Фондот		<u>61,566,726</u>	<u>44,666,785</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

Овие финансиски извештаи се прифатени и одобрени од страна на Одборот на директори на ВФП ФОНД МЕНАЏМЕНТ АД, Скопје на 27 февруари 2024 година.

Одобрено од:

Петар Андреевски
Главен извршен директор

БИЛАНС НА УСПЕХ ИЛИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКАТА ИЛИ ЗАГУБАТА НА ФОНДОТ
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во денари)

	<u>Белешка</u>	<u>31 декември 2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
Приходи од вложувања			
Реализирани добивки од продажба на финансиски инструменти		647,401	-
Приходи од камата и амортизација на премија (дисконт) на средства со фиксно доспевање	12	8,023	13,445
Позитивни курсни разлики од монетарни финансиски инструменти (со исклучок на хартии од вредност)	13	61,249	60,068
Приходи од дивиденди		245,610	95,519
Останати приходи		<u>122,644</u>	<u>217,371</u>
Вкупно приходи од вложувања		<u>1,084,927</u>	<u>386,403</u>
Расходи			
Реализирани загуби од продажба на финансиски инструменти		(25,263)	(1,357,787)
Негативни курсни разлики од монетарни финансиски инструменти (со исклучок на хартии од вредност)	13	(57,159)	(53,202)
Расходи од односите со друштвото за управување	14	(1,119,775)	(959,526)
Надоместок на депозитарната банка	15	(165,391)	(157,544)
Трансакциски трошоци		(12,308)	(10,027)
Останати дозволени трошоци на Фондот	16	<u>(171,021)</u>	<u>(89,306)</u>
Вкупно расходи		<u>(1,550,917)</u>	<u>(2,627,392)</u>
Нето добивка / (загуба) од вложувања во хартии од вредност		<u>(465,990)</u>	<u>(2,240,989)</u>
Нереализирани добивки / (загуби) од вложувања во хартии од вредност и деривативни инструменти			
Нереализирани добивки / (загуби) на вложувањата во финансиски инструменти	16	9,121,519	(4,859,679)
Нето курсни разлики од вложувања во хартии од вредност	17	<u>(3,197)</u>	<u>(128,005)</u>
Вкупно нереализирани добивки/ (загуби) од вложувања во хартии од вредност и деривативни инструменти		<u>9,118,322</u>	<u>(4,987,684)</u>
Нето зголемување / (намалување) на нето имотот од работењето на Фондот		<u>8,652,332</u>	<u>(7,228,673)</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ НА НЕТО – ИМОТОТ
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во денари)

	<u>31 декември 2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
Зголемување / (намалување) на нето-имотот од работењето на Фондот		
Нето добивка / (загуба) од вложувања во хартии од вредност	(465,990)	(2,240,989)
Вкупно нереализирани добивки / (загуби) од вложувања во хартии од вредност и деривативни инструменти	<u>9,118,322</u>	<u>(4,987,684)</u>
Зголемување / (намалување) на нето-имотот од работењето на Фондот	<u>8,652,332</u>	<u>(7,228,673)</u>
Приливи од продажба на издадени документи за удел / акции на Фондот	16,495,800	1,213,000
Одливи од повлекување на удели / акции на Фондот	<u>(8,352,826)</u>	<u>(1,901,206)</u>
Вкупно зголемување / (намалување) од трансакции со акции / удели на Фондот	<u>8,142,974</u>	<u>(688,206)</u>
Вкупно зголемување / (намалување) на нето-имотот	<u><u>16,795,306</u></u>	<u><u>(7,916,879)</u></u>
Нето-имот		
На почетокот на периодот	<u>44,547,923</u>	<u>52,464,801</u>
На крајот на периодот	<u>61,343,229</u>	<u>44,547,923</u>
Број на издадени / (повлечени) удели на Фондот		
Издадени удели / акции на Фондот во периодот	526,992.3429	396,397.6295
Повлечени удели / акции на Фондот во периодот	<u>(84,417.1385)</u>	<u>22,024.4300</u>
Број на удели / акции на Фондот	<u>442,575.2044</u>	<u>374,373.1995</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во денари)

<u>Белешка</u>	<u>31 декември 2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
Парични текови од редовно работење		
Добивка или загуба	8,652,332	(7,228,673)
Усогласувања за:		
Нереализирани позитивни и негативни курсни разлики	(3,197)	(128,004)
Приходи од камата	1,049	(720)
Приходи од дивиденда	(249,407)	(97,507)
Зголемување (намалување) на вложувањата во инвестициски фондови	(16,882,495)	(194,471)
Приливи од дивиденда	249,407	97,507
Зголемување (намалување) на останатиот финансиски имот	670,000	4,330,000
Зголемување (намалување) на обврските спрема друштвото за управување и депозитарната банка	26,693	(7,553)
Зголемување (намалување) на останатите обврски од редовното работење	75,790	3,163
Зголемување (намалување) на обврските по основ вложувања во финансиски инструменти	2,152	615
Паричен тек од редовното работење	<u>(7,457,677)</u>	<u>(3,225,643)</u>
Парични текови од финансиски активности		
Приливи од издавање на удели	16,495,800	1,213,000
Одливи од откуп на удели	(8,352,826)	(1,901,206)
Паричен тек од финансиски активности	<u>8,142,974</u>	<u>(688,206)</u>
Нето зголемување / (намалување) на пари	685,298	(3,913,849)
Пари на почеток на периодот	462,526	4,376,375
Пари на крај на периодот	6 <u>1,147,824</u>	<u>462,526</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ За годината што завршува на 31 декември 2022

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ФОНДОТ

Отворен инвестициски фонд ГРАВЕ ГЛОБАЛ (“Фондот”) е отворен инвестициски фонд основан со Решение број УП 1 08 – 74 од Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија на 28 март 2020 година, во согласност со Законот за инвестициските фондови („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 12/2009, 67/2010, 24/2011 и 188/2013, 145/2015, 23/2016, 31/2021), од страна на Друштвото за управување со отворени и затворени инвестициски фондови ВФП ФОНД МЕНАЏМЕНТ АД, Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото за управување со Фондот“).

Фондот е организиран како отворен инвестициски фонд, кој претставува посебен имот без својство на правно лице, и чии сопственици на удели имаат право на сразмерен дел од добивката на Фондот и во секое време имаат право да побараат исплата на уделите со што истапуваат од Фондот.

Со Фондот управува Друштвото за управување со отворени и затворени инвестициски фондови ВФП ФОНД МЕНАЏМЕНТ АД, Скопје (“Друштвото за управување со Фондот”), врз основа на Решение на Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија од 28 март 2020 година, а во согласност со Проспектот и Статутот на Фондот. Фондот е основан на неопределено време.

Средствата на Фондот се во потполност одвоени од средствата на Друштвото за управување со Фондот и не можат да бидат предмет на побарувања, ниту врз нив може да биде спроведено извршување од страна или за сметка на доверител на Друштвото за управување со Фондот.

Депозитарна банка на Фондот е Комерцијална банка АД, Скопје. Депозитарната банка осигурува дека приходите на Фондот се користат во согласност со Законот, Проспектот и Статутот на Фондот и дека трошоците кои ги плаќа Фондот се во согласност со Законот, Проспектот и Статутот на Фондот.

Средствата на Фондот се инвестираат во согласност со Проспектот на фондот донесен од страна на Одборот на директори на Друштвото за управување со Фондот на 15 март 2020, како и последователните измени на Проспектот од кои последната е на 31 март 2023 година и Статутот на Фондот. Дел од средствата на Фондот ќе бидат инвестирани само во UCITS фондовите управувани од „Security Kapitalanlage AG (Security KAG)“, кои се основани согласно Директивата 2009/65/ЕЦ и Австрискиот закон за инвестициски фондови од 2011 година. Security KAG е дел од GRAWE Group со седиште во Граз, Австрија. Покрај инвестирање во фондовите на Security KAG портфолиото на Фондот ќе го сочинуваат и акции од други фондови (ETF's). Друштвото за управување со Фондот ги инвестира средствата на Фондот во следниве хартии од вредност:

- До 100% од структурата на портфолиото во акции и удели во инвестициони фондови на издавачи чие седиште, односно претежна дејност се врши на територијата на:
  - САД – Соединетите Американски Држави;
  - Германија и другите земји членки на ЕУ (Франција, Италија, Шпанија, Австрија, Белгија, Данска, Финска, Ирска, Холандија, Португалија, Шведска);
  - Земјите членки на ОЕЦД, ЦЕФТА и Република Северна Македонија (Канада, Јапонија, Норвешка, Израел, Нов Зеланд, Сингапур, Швајцарија, Обединето Кралство);
  - Држави надвор од Европа чии регулирани пазари на хартии од вредност се членки на светската федерација на берзи WFE – www.world-exchanges.org (Хонг Конг);
- До 30% од структурата на портфолиото во акции чии издавачи се со седиште, односно претежна дејност се врши на територијата на горе наведените држави;
- До 20% од структурата на портфолиото во нови емисии на хартии од вредност на издавачи чие седиште, односно претежна дејност се врши на територијата на горе наведените држави;
- До 45% од структурата на портфолиото во депозити и средства на парична сметка во Република Северна Македонија;

Фондот може да инвестира единствено во инвестициски фондови чијашто провизија за управување не надминува 2% од вредноста на имотот на тој фонд на годишно ниво.

Сопствениците на уделите ги имаат следниве права:

- Право на информираниост;
- Право на дел од добивката на Фондот, при што сите сопственици на удели добиваат, односно имаат право на дел од добивката на Фондот, пропорционално на нивното учество во Фондот. Сопствениците на удели, правото на дел од добивката на Фондот можат да го остварат преку поднесување на Барање за делумен или целосен откуп на уделите во нивна сопственост од страна на Друштвото за управување со Фондот;
- Право на продажба на удели од Фондот, односно обврска за откуп на удели, при што Друштвото за управување со Фондот е должно да изврши откуп на уделите според цената што одговара на вредноста на уделот утврдена првиот нареден ден на процена по поднесувањето на барањето за откуп на удели. Средствата од откупот на уделите се исплаќаат на сметката на сопственикот на откупените удели;
- Право на исплата на дел од ликвидационата маса на Фондот, во случај на негова ликвидација.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ За годината што завршува на 31 декември 2022

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Фондот ја води својата сметководствена евиденција и ги подготвува своите законски финансиски извештаи во согласност со Законот за инвестициските фондови („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 12/2009, 67/2009, 24/2011, 188/2013, 145/2015 и 23/2016), Правилникот за задолжителна содржина, форма и рокови за доставување на извештаите за работењето од страна на инвестициските фондови, друштвата за управување и депозитарната банка („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 195/2014) и Правилникот за сметковниот план, содржината на одделните сметки во сметковниот план на отворените фондови, како и формата и содржината на финансиските извештаи на отворените фондови („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 7/2010). Со Правилникот за сметковниот план, содржината на одделните сметки во сметковниот план на отворените фондови, како и формата и содржината на финансиските извештаи на отворените фондови се пропишува дека состојбата и промените на состојбата на средствата, обврските и капиталот, како и приходите и расходите, и утврдувањето на финансискиот резултат од работењето се евидентираат во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди (“МСС”) и Меѓународните стандарди за финансиско известување (“МСФИ”), преведени и објавени во Република Северна Македонија со Правилникот за водење на сметководство.

Финансиските извештаи на Фондот се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во белешката 3 кон финансиските извештаи.

Функционалната валута на Фондот е македонски денар (“Денар”). Сите износи во финансиските извештаи и соодветните белешки се прикажани во илјади денари, освен доколку не е наведено поинаку.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1. Парични средства

Паричните средства вклучуваат средства на сметката за уплатени удели и средства на сметката за инвестирање во домашна валута во банката чувар на имот.

3.2. Побарувања и обврски по основ на вложувања во хартии од вредност

Побарувањата и обврските по основ на вложувања во хартии од вредност се однесуваат на продавањето и купувањето на хартиите од вредност, и се признаваат како средства и обврски на датумот на тргување, а се подмируваат на датумот на плаќање. Вообичаено, датумот на плаќање е 2 работни дена од датумот на тргување. Датумот на тргување е основ за пренос на сопственоста на хартиите од вредност.

3.3. Финансиски средства

3.3.1. Класификација на вложувањата

Сите финансиски средства на Фондот се класифицираат во една од следниве категории:

- *Финансиски средства кои се чуваат за тргување*, кои претставуваат финансиски средства стекнати со намера на генерирање на добивка од краткорочните флукуации на цената или дилерската маржа. Со оглед на стратегијата на вложување на Фондот, како и поради тоа што сопствениците на уделите можат во краток рок да ги откупат средствата од Фондот, најголемиот дел од финансиските средства се класифицираат во ова портфолио, освен доколку, тие не се класифицирани како финансиски средства кои се чуваат до достасување, при нивното првично признавање;
- *Финансиски средства кои се чуваат до достасување*, кои претставуваат финансиски средства со фиксни или определени плаќања и фиксно достасување, за коишто Фондот има дефинитивна намера и можност да ги чува до достасување; и
- *Финансиски средства расположливи за продажба*, кои претставуваат финансиски средства коишто не се финансиски средства кои се чуваат за тргување или финансиски средства кои се чуваат до достасување.

3.3.2. Мерење на вложувањата

Почетно мерење на вложувањата

Финансиските средства во кои се инвестирани средствата на Фондот почетно се признаваат според трошокот за набавка, кој што е објективната вредност на дадениот надоместок за истите. Брокерските провизии при набавката на финансиските средства претставуваат составен дел на финансиското средство, со исклучок на финансиските средства кои се чуваат за тргување, при чија набавка овие провизии се евидентираат како расходи за периодот.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2022**3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)****3.3. Финансиски средства (продолжение)****3.3.2. Мерење на вложувањата (продолжение)***Последователно мерење на вложувањата*

По почетното признавање финансиските средства кои се чуваат за тргување и финансиските средства расположливи за продажба се мерат според нивната објективна вредност или според нивната амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка, доколку со овие финансиски средства не се тргува активно на пазарите за хартии од вредност. Нереализираните и реализираните добивки и загуби од вложувањата во финансиски средства кои се чуваат за тргување, како и реализираните добивки и загуби од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат како приходи и расходи за периодот. Нереализираните добивки и загуби од финансиските средства расположливи за продажба се евидентираат како ревалоризација во рамките на нето средствата на Фондот.

По почетното признавање, финансиските средства кои се чуваат до доспевање се мерат според нивната амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Нереализираните приходи од камата и амортизацијата на дисконтот/премијата се признаваат како приходи и расходи за периодот.

Објективна вредност

Објективната вредност е износот за кој средството може да биде разменето, или обврската подмирена, помеѓу запознаени, спремни, неповрзани странки.

Објективната вредност на финансиските средства со кои се тргува во Република Северна Македонија се добива преку утврдување на нивната пазарна вредност. Само пазарните цени кои се резултат од тргување на Македонската берза на хартии од вредност се користат за утврдување на објективната вредност на финансиските средства со кои се тргува во Република Северна Македонија.

Објективната вредност на финансиските средства со кои се тргува во земјите членки на Европската Унија, Јапонија и САД е еднаква на нивната пазарна вредност. При утврдување на објективната вредност на финансиските средства со кои се тргува во земјите членки на Европската Унија, Јапонија и САД се користат единствено пазарните цени кои се резултат на регулирани секундарни пазари.

Амортизирана набавна вредност

Амортизираната набавна вредност претставува вредност на сите идни парични текови дисконтирани со примена на ефективната каматна стапка. Ефективната каматна стапка е дисконтна стапка по која сегашната, дисконтираната вредност на сите идни парични текови се сведува на трошокот на набавка при почетното мерење, и претставува интерна стапка на принос на финансиското средство.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ За годината што завршува на 31 декември 2022

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.3. Финансиски средства (продолжение)

3.3.3. Повторно признавање на финансиските средства

Фондот повторно ги признава финансиските средства, или дел од финансиските средства, кога ја губи контролата над договорните права кои го сочинуваат финансиското средство. Фондот ја губи ваквата контрола доколку ги оствари правата на користите определени со договорот, доколку овие права истечат или доколку Фондот ги продаде овие права.

При продажба, финансиските средства повторно се признаваат со користење на методата на пондериран просек.

3.3.4. Датум на тргување

Финансиските средства се признаваат како средства на датумот на тргување, односно на датумот кога Фондот се обврзал на нивно купување или продажба.

3.3.5. Средства на Фондот и стратегија на вложување

Средствата на Фондот се инвестирани согласно Законот за инвестициски фондови, како и одредбите од Правилникот за дозволени вложувања, ограничувања на вложувањата и пречекорување на ограничувањата за вложување на имот на отворениот фонд (Службен весник на РСМ бр. 153/2009), кои се релевантни за планираната структура на портфолиото на Фондот, а со цел остварување на највисок принос во полза на сопствениците на уделите во Фондот врз основа на принципите на сигурност, диверзификација на ризикот од инвестирање и одржување на адекватна ликвидност.

Стратегијата согласно која се гради портфолиото на Фондот содржи високо ниво на ризик, кој е повисок од ризикот карактеристичен за паричните фондови или пак за фондовите кои инвестираат исклучиво во должнички хартии од вредност (обврзници), но во исто време е понизок од ризикот на оние фондови кои исклучиво инвестираат во акции од mid-cap, small-cap или start up компании.

Средствата на Фондот се инвестираат во согласност со Проспектот на фондот донесен од страна на Одборот на директори на Друштвото за управување со Фондот на 15 март 2020, како и последователните измени на Проспектот од кои последната е на 31 март 2023 година и Статутот на Фондот. Дел од средствата на Фондот ќе бидат инвестирани само во UCITS фондовите управувани од „Security Kapitalanlage AG (Security KAG)“, кои се основани согласно Директивата 2009/65/EЦ и Австрискиот закон за инвестициски фондови од 2011 година. Security KAG е дел од GRAWE Group со седиште во Граз, Австрија. Покрај инвестирање во фондовите на Security KAG портфолиото на Фондот ќе го сочинуваат и акции од други фондови (ETF's). Друштвото за управување со Фондот ги инвестира средствата на Фондот во следниве хартии од вредност:

- До 100% од структурата на портфолиото во акции и удели во инвестициони фондови на издавачи чие седиште, односно претежна дејност се врши на територијата на:
  - САД – Соединетите Американски Држави;
  - Германија и другите земји членки на ЕУ (Франција, Италија, Шпанија, Австрија, Белгија, Данска, Финска, Ирска, Холандија, Португалија, Шведска);
  - Земјите членки на ОЕЦД, ЦЕФТА и Република Северна Македонија (Канада, Јапонија, Норвешка, Израел, Нов Зеланд, Сингапур, Швајцарија, Обединето Кралство);
  - Држави надвор од Европа чии регулирани пазари на хартии од вредност се членки на светската федерација на берзи WFE – www.world-exchanges.org (Хонг Конг);
- До 30% од структурата на портфолиото во акции чии издавачи се со седиште, односно претежна дејност се врши на територијата на горе наведените држави;
- До 20% од структурата на портфолиото во нови емисии на хартии од вредност на издавачи чие седиште, односно претежна дејност се врши на територијата на горе наведените држави;
- До 45% од структурата на портфолиото во депозити и средства на парична сметка во Република Северна Македонија;

Фондот може да инвестира единствено во инвестициски фондови чијашто провизија за управување не надминува 2% од вредноста на имотот на тој фонд на годишно ниво.

Инвестициската политика на Фондот може да биде сменета со одлука на Друштвото за управување со Фондот за измени и дополнувања на Проспектот на Фондот, за кои сопствениците на удели во Фондот ќе бидат известени, веднаш по нивното донесување, а пред поднесувањето на барање за одобрување на измените и дополнувањата односно пречистениот текст на Проспектот до Комисијата за хартии од вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2022**3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)****3.4. Нето имот на Фондот**

Нето вредноста на имотот на Фондот се утврдува како разлика помеѓу вредноста на имотот на Фондот (односно пазарната вредност на финансиските инструменти во кои се вложени средствата на Фондот) и вредноста на вкупните обврски на Фондот, и се пресметува согласно со Правилникот за утврдување на нето вредноста на имотот на отворен и затворен инвестициски фонд и за пресметување на нето вредноста по удел или по акции во инвестициски фонд донесен од страна на Комисијата (Сл. весник на Република Северна Македонија бр. 111/2009).

3.5. Нето вредност на удел и број на удели

Нето вредноста на имотот на Фондот по удел е нето вредност на имотот на Фондот поделена со бројот на уделите на Фондот на денот на вреднување. Почетната нето вредност на Фондот по удел изнесуваше 100,0000 денари.

Ден на вреднување е денот за кој се пресметува нето вредноста на имотот на Фондот. Денот на вреднување (t-1) му претходи на денот на пресметка (t) во текот на кој што се пресметува нето вредноста на имотот на Фондот.

Вкупниот број на удели на Фондот на денот на вреднувањето се утврдува со намалување на бројот на удели од претходниот ден на вреднување кои Фондот ги повлекол за сметка на лицата кои на денот на вреднувањето поднеле барање за откуп на уделите во Фондот и со тоа престанале да бидат сопственици на уделите, а се зголемува за бројот на удели кои Фондот ги издал на лицата чии средства на денот на вреднувањето се евидентирани на сметката на Фондот со цел за купување на удели во Фондот.

Нето вредноста по удел и вкупниот број на удели на Фондот се пресметува и изразува во четири децимални места. Сите зголемувања и намалувања на бројот на удели во Фондот се пресметани и изразени во четири децимални места.

Нето вредноста на имотот на Фондот и нето вредноста на имотот по удел се пресметува секој работен ден до 16:00 часот за секој ден од годината.

3.6. Стапка на фондот

Стапката на принос се пресметува за 1 седмица, 6 месеци, 12 месеци, 2 години и 5 години, односно од датумот на основање на Фондот до датумот на известување, се изразува во проценти, со две децимални места.

Стапката на принос се пресметува како количник помеѓу, нето вредноста на уделот на Фондот на последниот ден од пресметковниот период, намалена за нето вредноста на уделот на Фондот на претходниот период (седмичен, месечен, полугодишен, 2 годишен, 5 годишен...), и нето вредноста на уделот на Фондот на претходниот период.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2022

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.7. Приходи од камати

Приходите од камати вклучуваат приходи од орочени средства во домашни банки и купонска камата на државните и корпоративните обврзници. Приходите по основ на камати се евидентирани со примена на методот на ефективна каматна стапка.

3.8. Надоместоци на Друштвото за управување со Фондот

Надоместоците за управување со Фондот се пресметува врз основа на дневната нето вредност на Фондот со следнава формула:

$$\text{Остварен годишен надомест за управување} \times 1 / 365$$

Друштвото за управување со Фондот наплатава надоместок за управување во висина од 2% годишно од нето вредноста на Фондот на месечно ниво, како збир на сите дневни вредности на надоместок за месецот на кој што се однесува пресметката.

3.9. Надоместоци на депозитарната банка

работите кои се дефинирани во Договорот за вршење на активности на депозитарна банка за инвестициски фондови. Надоместокот се плаќа на годишно ниво, а се пресметува како збир на вредноста на имотот на Фондот за денот кој претходни на денот на вреднување, помножен со следниве стапки:

- До 1,000,000,000.00 денари – 0.21%;
- Од 1,000,000,001.00 - 1,800,000,000.00 денари – 0.19%;
- Над 1,800,000,000.00 денари – 0.17%.

3.10. Реализирани капитални добивки и загуби

Реализираните капитални добивки и загуби вклучуваат добивки и загуби по основ на продажба на хартии од вредност, нивелирање на цени при набавка на хартии од вредност и наплата на достасани главници и камати на хартии од вредност купени со премија или дисконт. Добивките и загубите по основ на продажба на хартии од вредност претставуваат разлика помеѓу продажната вредност и сметководствената вредност. Сметководствената вредност претставува вредност на хартиите од вредност утврдена на крајот од претходната година или нивната набавна вредност доколку хартиите од вредност се навени во тековната година. Реализираните капитални добивки и загуби се признаваат како приходи и расходи во моментот на нивното настанување.

3.11. Нереализирани добивки и загуби од вложувања во хартии од вредност

Нереализираните добивки и загуби од вложувања во хартии од вредност за тргување кои се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност се признаваат како разлика помеѓу трошокот за набавка и нивната објективна вредност, односно амортизирана набавна вредност. При достасување на главницата, или нејзин дел, како и при продажба на хартиите од вредност, износот на нереализираните добивки и загуби се пренесува како реализирани капитални добивки и загуби за периодот.

3.12. Амортизација на дисконтот/премијата на хартиите од вредност

Амортизацијата на дисконтот/премијата на хартиите од вредност кои достасуваат на фиксен датум, вклучуваат нереализирани приходи и расходи по основ на остварени дисконти и премии при купување на обврзници. Амортизацијата на дисконтот/премијата на хартиите од вредност се евидентирани врз основа на временско разграничување. Во моментот на достасување на главницата, или нејзин дел, како и при продажба на хартијата од вредност, износот на амортизацијата на дисконтот/премијата се пренесува како реализирана капитална добивка и загуба за периодот.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2022

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.13. Курсни разлики

Трансакциите во странска валута се евидентираат според курсот кој важел на денот на трансакцијата. Монетарните средства и обврски се евидентираат според важечкиот курс на денот на извештајот за нето средствата на Фондот. Разликите се евидентираат во билансот на успех како позитивни/негативни курсни разлики.

3.14. Данок на добивка

Врз основа на Законот за Инвестициски фондови член 57, Фондот нема својство на правно лице и оттаму, во согласност со член 4 од Законот за данокот на добивка, не подлежи на оданочување.

3.15. Трансакции со поврзани страни

Во согласност со Законот за Инвестициски фондови, поврзани лица со инвестицискиот фонд се Друштвото за управување со инвестициски фондови, депозитарната банка, адвокат, ревизор и даночен советник кои имаат договорен однос за давање на услуги на инвестицискиот фонд и друго лице кое склучило договор за давање на услуги за потребите на фондот.

Поврзани страни на Фондот се Друштвото за управување со Фондот – ВФП ФОНД МЕНАЏМЕНТ АД; Скопје, како и депозитарната банка Комерцијална банка АД, Скопје и ревизорот на Фондот – МАЗАРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје.

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Презентацијата на финансиските извештаи бара користење на најдобри можни процени и разумни претпоставки од страна на раководството на Друштвото за управување со Фондот, кои имаат ефекти на презентираниите вредности на средствата и обврските и обелоденувања на потенцијалните побарувања и обврски на денот на составување на финансиските извештаи, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие проценки и претпоставки се засновани на информациите кои се расположливи на денот на составување на финансиските извештаи, а идните стварни резултати можат да се разликуваат од проценетите износи. Значајните проценки и претпоставки се како што следува:

Објективна вредност

Објективната вредност на финансиските инструменти кои не котираат на активните пазари се определува со користење на интерни техники за вреднување. Друштвото за управување со Фондот применува професионално расудување при изборот на соодветните техники за вреднување. Техниките кои се користени при вреднувањето на објективната вредност на финансиските инструменти се прикажани во Белешка 5.10.

Обезвреднување на финансиските средства

Обезвреднување на сомнителните побарувања се заснова врз проценетите загуби кои потекнуваат од неможноста на договорните страни да ги исполнат своите договорни обврски. Методите кои се користат при проценката на адекватноста на загубите поради оштетувањето на финансиските средства и историјата на отпис, кредитната способност, како и промените во услови за отплата. Проценките ги вклучуваат и претпоставките за идното однесување на договорните страни и идните готовински наплати. Доколку финансиската состојба на договорните страни се влоши, реалните отписи на сегашните финансиски средства може да бидат поголеми од очекуваните, при што тие може да го надминат тековното ниво на евидентираниите резервации за загуби поради оштетување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2022

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

5.1 Значајни сметководствени политики поврзани со финансиските инструменти

Деталите поврзани со значајните сметководствени политики и методи, како и критериумите и основите за признавање на приходите и трошоците за сите класи на финансиските средства и финансиски обврски се обелоденети во Белешка 3 кон овие финансиски извештаи.

	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
Финансиски средства		
Парични средства и парични еквиваленти	1,147,824	462,526
Финансиски средства кои се чуваат за тргување	60,418,902	43,533,210
Вложувања кои се чуваат до доспевање	-	670,000
Побарувања по основ на камата и останати средства	-	1,049
	<u>61,566,726</u>	<u>44,665,736</u>
Финансиски обврски		
Останати обврски	<u>223,498</u>	<u>118,862</u>
	<u>223,498</u>	<u>118,862</u>

5.2 Цели на управување со финансиските ризици

Финансиските ризици го вклучуваат пазарниот ризик, валутниот ризик, каматниот ризик, кредитниот ризик и ликвидносниот ризик, како и ризикот од промена на даночните прописи и политичкиот ризик. Финансиските ризици се следат на временска основа, и се избегнуваат првенствено преку намалувањето на изложеноста на Фондот на овие ризици. Друштвото за управување со Фондот не користи било какви специјални финансиски инструменти за да ги избегне овие ризици затоа што ваквите инструменти не се во широка употреба во Република Северна Македонија.

5.3 Пазарен ризик

Во текот на своето работење Фондот е изложен првенствено на финансиски ризик од промена на цените на финансиските инструменти на пазарите на капитал.

Нето вредноста на уделот во Фондот зависи од движењето на пазарните цени на финансиските инструменти на пазарите на капитал кои се составен дел на портфолиото на Фондот. Намалувањето на цената на некој од финансиските инструменти може да доведе до намалување на вредноста на портфолиото на Фондот и на остварените приноси и обратно, зголемувањето на цената на некој од финансиските инструменти може да доведе до зголемување на вредноста на портфолиото на Фондот и на неговите приноси.

Раководството на Друштвото за управување со Фондот ги проценува пазарните ризици и максималните загуби кои можат да се очекуваат, а кои се базираат на претпоставки за различни промени на пазарните услови.

Со цел заштита од пазарниот ризик, Друштвото за управување со Фондот се залага за негово минимизирање преку диверзификација на портфолиото, согласно со принципот на дистрибуција на ризикот.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2022

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

5.4 Управување со валутниот ризик

Фондот е изложен на валутен ризик првенствено од финансиските средства кои се чуваат за тргување, финансиските средства кои се чуваат до доспевање и парите и паричните еквиваленти, кои се деноминирани во странски валути. Друштвото за управување со Фондот не употребува посебни финансиски инструменти за намалувањето на овој ризик бидејќи таквите инструменти не се вообичаени во употреба во Република Северна Македонија.

Следната табела ја сумира нето валутната позиција на монетарните средства и обврски на Фондот на 31 декември 2023 година.

	<u>МКД</u>	<u>ЕУР</u>	<u>УСД</u>	<u>ЦХФ</u>	<u>Други</u>	<u>Во денари Вкупно</u>
СРЕДСТВА						
Парични средства и парични еквиваленти	977,816	-	170,008	-	-	1,147,824
Финансиски средства кои се чуваат за тргување		60,418,902		-	-	60,418,902
Вложувања кои се чуваат до доспевање	-	-		-	-	-
Побарувања по основ на дивиденди, парични депозити и отплата на обврзници	-	-	-	-	-	-
Побарувања по основ на камата и останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно средства	<u>977,816</u>	<u>60,418,902</u>	<u>170,008</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>61,566,726</u>
ОБВРСКИ						
Останати обврски	119,140	104,357	-	-	-	223,497
Вкупно обврски	<u>119,140</u>	<u>104,357</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>223,497</u>
Нето девизна позиција						
31 декември 2023	<u>858,676</u>	<u>60,314,545</u>	<u>170,008</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>61,343,229</u>
31 декември 2022	<u>614,872</u>	<u>43,879,295</u>	<u>53,756</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>44,547,923</u>

Анализа на сензитивноста на странски валути

Фондот е изложен на ЕУР, УСД и ЦХФ. Следнава табела детално ја прикажува осетливоста на 10% зголемување и намалување на денарот во споредба со ЕУР, УСД и ЦХФ. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на периодот на известување, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 10%. Позитивниот износ подолу означува зголемување на добивката или останатиот капитал, којшто се јавува во случај доколку денарот ја намали својата вредност во однос на странските валути за 10%. За зголемување на вредноста на денарот во однос на странските валути за 10%, ефектот врз добивката или останатиот капитал би бил еднаков, а износите прикажани подолу би биле негативни.

	<u>31 декември 2023</u>	<u>Во денари 31 декември 2022</u>
Добивка	6,048,455	4,393,305

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2022

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

5.5 Управување со каматниот ризик

Изложеноста на Фондот на ризик од промени на каматните стапки се однесува единствено на депозитите со променлива каматна стапка. Овој ризик зависи од финансиските пазари и Друштвото за управување со Фондот нема некои практични средства за намалување на истиот.

Табелата подолу ги сумира каматноносните и некаматноносните средства и обврски со состојба на 31 декември 2023 година.

							Во денари
	До 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Некаматноносни	Фиксни каматни стапки	Вкупно
СРЕДСТВА							
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	1,147,824	-	1,147,824
Финансиски средства кои се чуваат за тргување	-	-	-	-	60,418,902	-	60,418,902
Вложувања кои се чуваат до доспевање	-	-	-	-	-	-	-
Останати средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно средства	-	-	-	-	61,566,726	-	61,566,726
ОБВРСКИ							
Останати обврски	-	-	-	-	223,497	-	223,497
Вкупно обврски	-	-	-	-	223,497	-	223,497
Нето каматноносна позиција							
31 декември 2023	-	-	-	-	61,343,229	-	61,343,229
31 декември 2022	-	670,000	-	-	43,877,923	-	44,547,923

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2023

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

5.5 Управување со каматниот ризик (продолжение)

Во табелата подолу се сумирани ефективните каматни стапки на главните финансиски инструменти:

	31 декември 2023				
	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП
СРЕДСТВА					
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	-
Финансиски средства кои се чуваат за тргување	-	-	-	-	-
Вложувања кои се чуваат до доспевање	-	-	-	-	-
Побарувања по основ на дивиденди, парични депозити и отплата на обврзници	-	-	-	-	-
Побарувања по основ на камата и останати средства	-	-	-	-	-
ОБВРСКИ					
Останати обврски	-	-	-	-	-

5.6 Управување со кредитниот ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот од неисполнување на договорените обврски од страна на деловните партнери, што би резултирало со финансиски загуби за Фондот. Кредитниот ризик се јавува кај должничките хартии од вредност, парите и паричните еквиваленти и останатите побарувања на Фондот.

Друштвото за управување со Фондот управува со кредитниот ризик на Фондот на тој начин што слободните парични средства ги вложува во ликвидни хартии од вредност и депозити каде договорната страна има утврден соодветен кредитен рејтинг. Друштвото за управување со Фондот го минимизира овој ризик со тоа што во своето портфолио Фондот нема да вложува во должнички хартии од вредност, односно обврзници.

Со оглед на квалитетот на пласираните средства раководството на Друштвото за управување со Фондот не очекува некоја од договорните страни да не ги исполни обврските.

Вложувања во хартии од вредност

На 31 декември 2023 година 98.14% од вредноста на имотот на Фондот е инвестирана во удели во инвестициони фондови од странски издавачи:

Парични средства и парични еквиваленти

На 31 декември 2023 година парите и паричните еквиваленти претставуваат 1.86% од вредноста на имотот на Фондот, и истите се чуваат во банки во Република Северна Македонија

Депозити во банки

Депозитите во банките претставуваат 0.00% од вредноста на имотот на Фондот на 31 декември 2023 година, и истите се пласирани во овластени банки во Република Северна Македонија.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2023

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

5.7 Управување со ликвидносниот ризик

Табелата подолу ги анализира средствата и обврските на Фондот според соодветните групи на доспевање врз основа на преостанатиот период на доспевање сметано од крајот на периодот на известување до договорениот датум на доспевање.

	<u>До 3 месеци</u>	<u>Од 3 до 12 месеци</u>	<u>Од 1 до 5 години</u>	<u>Над 5 години</u>	Во денари Вкупно
СРЕДСТВА					
Парични средства и парични еквиваленти	1,147,824	-	-	-	1,147,824
Финансиски средства кои се чуваат за тргување	60,418,902	-	-	-	60,418,902
Вложувања кои се чуваат до доспевање	-	-	-	-	-
Останати средства	-	-	-	-	-
Вкупно средства	61,566,726	-	-	-	61,566,726
ОБВРСКИ					
Останати обврски	223,497	-	-	-	223,497
Вкупно обврски	223,497	-	-	-	223,497
Нето ликвидна позиција:					
31 декември 2023	61,343,229	-	-	-	61,343,229
31 декември 2022	43,877,923	670,000	-	-	44,547,923

5.8 Ризик од промена на даночни прописи

Ризикот од промена на даночните прописи претставува веројатност дека законодавната власт во Република Северна Македонија или во странство, ќе ги промени даночните прописи на начин кој негативно би влијаел на приносот на Фондот. Ризикот од промена на даночните прописи во целост е надвор од доменот на влијание на Друштвото за управување со фондот.

5.9 Политички ризик

Можноста од евентуални политички кризи во земјите во коишто инвестирал Фондот согласно стратегијата за инвестирање, може да доведе до промена на имотот на Фондот. За да се заштити од овој ризик Друштвото за управување со Фондот го инвестира имотот на Фондот на начин што ќе овозможи што помало изложување на пазарите на кои може да се очекува политичките кризи да имаат поголемо влијание.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2023

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

5.10 Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски е одредена на следниот начин:

- објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски со стандардни услови, со кои се тргува на активните ликвидни пазари, се одредува врз основа на котираните пазарни цени;
- објективната вредност на останатите финансиски средства и обврски се одредува во согласност со општо прифатените модели на вреднување кои се базираат на анализа на готовинските текови, со користење на цени од објавените тековни пазарни трансакции и понудени цени од деловните партнери за слични инструменти.

а) Сметководствена вредност во споредба со објективна вредност

Сметководствената вредност во споредба со објективната вредност за периодот што завршува на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година е како што следува:

	31 декември 2023		31 декември 2022	
	Сметковод. вредност	Објективна вредност	Сметковод. вредност	Објективна вредност
Во денари				
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	1,147,824	1,147,824	462,526	462,526
Финансиски средства кои се чуваат за тргување	60,418,902	60,418,902	43,533,210	43,533,210
Финансиски средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-
Вложувања кои се чуваат до доспевање	-	-	670,000	670,000
Побарувања по основ на камата и останати средства	-	-	1,049	1,049
	<u>61,566,726</u>	<u>61,566,726</u>	<u>44,665,736</u>	<u>44,665,736</u>
Финансиски обврски				
Останати обврски	<u>223,498</u>	<u>223,498</u>	<u>118,862</u>	<u>118,862</u>
	<u>223,498</u>	<u>223,498</u>	<u>118,862</u>	<u>118,862</u>

б) Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

За одредувањето на објективната вредност на финансиските инструменти кои имаат котиран цени на активни пазари, користени се цените на тие финансиски инструменти на последниот ден на тргување.

За одредувањето на објективната вредност на финансиските инструменти кои немаат активно тргување на секундарните пазари на капитал, користена е техниката на дисконтирани парични текови. При ваквата техника на вреднување се користат каматните стапки за финансиски инструменти со слични карактеристики, со цел да се добијат релевантни проценки на цените од тековните пазарни трансакции. Врз основа на извршеното вреднување утврдено е дека не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2023

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

5.10 Објективна вредност на финансиските инструменти (продолжение)

в) *Нивоа на објективна вредност на финансиски инструменти, мерени по објективна вредност*

Хиерархија на објективната вредност

Друштвото ги класификува сите финансиски средства и финансиски обврски мерени по објективна вредност, со користење на хиерархија на објективна вредност, којашто ја рефлектира значајноста на инпутите користени во одредувањето на објективната вредност.

Хиерархијата на објективната вредност ги опфаќа следниве нивоа:

Ниво 1 - Објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар;

Ниво 2 - Објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат инпути од активни пазари, кои што можат да бидат директни, односно цени, или индиректни, односно извлечени од цени;

Ниво 3 - Објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат инпути коишто не можат директно или индиректно да се следат на активните пазари, односно не се видливи.

Во периодот немаше трансфери помеѓу нивоата на објективна вредност.

Следната табела прикажува анализа на финансиските инструменти кои по иницијалното признавање се вреднувани по објективна вредност, групирани од Ниво 1 до Ниво 3, врз основа на степенот до кој објективната вредност може да биде се следи, односно да биде видлива.

		Во денари 31 декември 2023			
		Објективна вредност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Средства мерени според објективната вредност					
Финансиски средства кои се чуваат за тргување		60,418,902	60,418,902	-	-
		<u>60,418,902</u>	<u>60,418,902</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
		Во денари 31 декември 2022			
		Објективна вредност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Средства мерени според објективната вредност					
Финансиски средства кои се чуваат за тргување		43,533,210	43,533,210	-	-
		<u>43,533,210</u>	<u>43,533,210</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2023

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

5.11 Оперативен ризик

Екстерните оперативни ризици се управуваат преку соодветни системи на работа и комуникација воспоставени со останатите учесници во оперативната реализација на целокупниот процес: Комисијата за хартии од вредност, Комерцијална банка АД, Скопје – депозитарната банка, избраните брокерски куќи и банките.

Интерните оперативни ризици се концентрирани во процесот на донесување и реализација на инвестиционите одлуки, почитувањето на интерните политики, процедури и упатства и функционирањето на информациониот систем.

6. ЗНАЧАЈНИ НАСТАНИ И ТРАНСАКЦИИ

Финансиски извештаи на 31 декември 2023 година се подготвени врз основа на претпоставката дека Фондот ќе продолжи да работи според принципот на континуитет и дека истото ќе продолжи со својата работа во предвидлива иднина.

Во 2024 година веројатно е дека неизвесностите во макроекономските услови ќе продолжат и понатаму. Претстојните избори во САД, геополитичките тензии во Европа, Азија и Блискиот Исток, прашањата околу глобалната економија и нејзиниот раст се теми кои останува да следиме како ќе продолжат да се развиваат.

Во моментот на издавање на овие финансиски извештаи е тешко да се процени понатамошното влијание врз работењето на Фондот. Затоа, Фондот изврши проценка дека ќе биде способно да го продолжи своето работење според принципот на континуитет. До датумот на ревидираните финансиски извештаи, Фондот продолжува да ги исполнува своите обврски како што доспеваат.

Фондот ќе ги презема сите неопходни активности за прилагодување кон новонастанатите состојби, при што и во следниот период ќе биде фокусирано на одржување на квалитетот на производите и изнаоѓање флексибилни решенија на барањата на клиентите, ефикасно управување со трошоците, унапредување на доброто корпоративно управување и на практиките за одржлив развој.

7. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
Денарска сметка	977,816	34,860
Девизна сметка во ЕУР	-	373,910
Девизна сметка во УСД	170,008	53,756
	<u>1,147,824</u>	<u>462,526</u>

8. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ТРГУВАЊЕ

Финансиските средства кои се чуваат за тргување во износ 60,418,902 денари на 31 декември 2023 година (2022: 43,533,210 денари), во целост се однесуваат на удели во инвестициони фондови во странство.

9. ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСПЕВАЊЕ

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање во износ од 0 денари на 31 декември 2023 година (2022 670,000 денари). Во 2022 година во целост се однесуваат на долгорочни денарски депозити пласирани во банки во Република Северна Македонија.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2023

10. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА КАМАТА И ОСТАНАТИ СРЕДСТВА

Побарувањата по основ на камата во износ од 0 денари на 31 декември 2023 година (2022: 1,049 денари). Во 2022 година во целост се однесуваат на недоспеани побарувања по основ на камати од долгорочни орочени денарски депозити во банки во Република Северна Македонија.

11. ОБВРСКИ КОН ДРУШТВОТО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ФОНДОВИ

Обврските кон друштвото за управување со фондови во 102,303 денари на 31 декември 2023 година (2022 година : 78,146), во целост се однесуваат на обврски за управување со фондот кон ВФП Фонд менаџмент АД, Скопје.

12. ПРИХОДИ ОД КАМАТА И АМОРТИЗАЦИЈА НА ПРЕМИЈА (ДИСКОНТ) НА СРЕДСТВА СО ФИКСНО ДОСПЕВАЊЕ

	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
Приходи од камати од тековни сметки	8,023	13,445
	<u>8,023</u>	<u>13,445</u>

13. ПОЗИТИВНИ / (НЕГАТИВНИ) КУРСНИ РАЗЛИКИ ОД МОНЕТАРНИ ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (СО ИСКЛУЧОК НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ)

	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
<i>Позитивни курсни разлики од монетарни финансиски инструменти (со исклучок на хартии од вредност), од:</i>		
Побарувања од продажби од хартии од вредност	308	312
Обврски за купување на хартии од вредност	4,870	268
Парични средства	46,911	57,206
Пресметана камата	109	93
Реализирани позитивни курсни разлики	4,890	-
Побарувања за дивиденди	3,798	1,989
Останато	363	200
	<u>61,249</u>	<u>60,068</u>
<i>Негативни курсни разлики од монетарни финансиски инструменти (со исклучок на хартии од вредност), од:</i>		
Побарувања од продажби од хартии од вредност	-	(27,479)
Обврски за купување на хартии од вредност	-	(67)
Парични средства	(51,578)	(21,753)
Побарувања за дивиденди	(2,862)	(3,647)
Останато	(2,719)	(256)
	<u>(57,159)</u>	<u>(53,202)</u>
Нето курсни разлики од монетарни финансиски инструменти (со исклучок на хартии од вредност)	<u>4,090</u>	<u>6,866</u>

14. РАСХОДИ ОД ОДНОСИТЕ СО ДРУШТВОТО ЗА УПРАВУВАЊЕ

Расходите од односите со Друштвото за управување со Фондот во износ од 1,119,775 денари за периодот што завршува на 31 декември 2023 година (2022: 959,526 денари), во целост се однесуваат на управувачкиот надоместок кој Фондот го плаќа на Друштвото за управување со Фондот. Управувачкиот надоместок се пресметува на дневна основа, во износ од 2% од нето вредноста на имотот на Фондот од претходниот ден.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2023

15 НАДОМЕСТОК НА ДЕПОЗИТАРНАТА БАНКА

Надоместокот на депозитарната банка во износ од 165,391 денари за периодот што завршува на 31 декември 2023 година (2022: 157,544 денари), во целост се однесуваат на надоместоци платени на депозитарната банка – Комерцијална банка АД, Скопје, врз основа на Договорот за вршење на активности на депозитарна банка за инвестициски фондови.

16 ОСТАНАТИ ДОЗВОЛЕНИ ТРОШОЦИ НА ФОНДОТ

	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
Трошоци кон Комисијата за Хартии од Вредност	66,861	57,516
Расходи за усогласувања на побарувања и обврски	4	3
Останати расходи	<u>104,156</u>	<u>31,787</u>
	<u><u>171,021</u></u>	<u><u>89,306</u></u>

17 НЕРЕАЛИЗИРАНИ ДОБИВКИ / (ЗАГУБИ) НА ВЛОЖУВАЊАТА ВО ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
<i>Нереализирани добивки од вложувања во финансиски инструменти:</i>		
Удели во отворени инвестициски фондови во странство	<u>39,669,702</u>	<u>41,330,238</u>
	<u>39,669,702</u>	<u>41,330,238</u>
<i>Нереализирани загуби од вложувања во финансиски инструменти:</i>		
Удели во отворени инвестициски фондови во странство	<u>(30,548,183)</u>	<u>(46,189,917)</u>
	<u>(30,548,183)</u>	<u>(46,189,917)</u>
Нето нереализирани добивки / (загуби) на вложувања во финансиски инструменти	<u><u>9,121,519</u></u>	<u><u>(4,859,679)</u></u>

18 НЕТО КУРСНИ РАЗЛИКИ ОД ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
<i>Позитивни курсни разлики од вложувања во хартии од вредност, од:</i>		
Удели во отворени инвестициски фондови во странство	<u>530,221</u>	<u>336,330</u>
	<u>530,221</u>	<u>336,330</u>
<i>Негативни курсни разлики од вложувања во хартии од вредност, од:</i>		
Удели во отворени инвестициски фондови во странство	<u>(533,418)</u>	<u>(464,335)</u>
	<u>(533,418)</u>	<u>(464,335)</u>
Нето курсни разлики од вложувања во хартии од вредност	<u><u>(3,197)</u></u>	<u><u>(128,005)</u></u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
За годината што завршува на 31 декември 2023

19 ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Во согласност со Законот за Инвестициски фондови, поврзани лица со инвестицискиот фонд се друштвото за управување со инвестициски фондови, депозитарната банка, адвокат, ревизор и даночен советник кои имаат договорен однос за давање на услуги на инвестицискиот фонд и друго лице кое склучило договор за давање на услуги за потребите на фондот. Значајните салда и трансакции со поврзаните субјекти се прикажани како што следува:

	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
Обврски:		
ВФП ФОНД МЕНАЏМЕНТ АД, Скопје	102,303	78,146
Комерцијална банка АД, Скопје	10,742	8,205
МАЗАРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје	101,590	27,211
	<u>214,635</u>	<u>113,562</u>
	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
Расходи за управување со Фондот:		
ВФП ФОНД МЕНАЏМЕНТ АД, Скопје	1,119,775	959,526
	<u>1,119,775</u>	<u>959,526</u>
Надомест на депозитарна банка:		
Комерцијална банка АД, Скопје	165,391	157,544
	<u>165,391</u>	<u>157,544</u>
Расходи за ревизија:		
МАЗАРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје	101,691	27,255
	<u>101,691</u>	<u>27,255</u>

20 ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалните девизни курсеви користени при искажувањето на позициите во билнсот на состојба на Фондот деноминирани во странска валута се следните:

	31 декември 2023	31 декември 2022
1 ЕУР	61.4950	61.4932
1 УСД	55.6516	57.6535

ПРИЛОЗИ

ДОДАТОК – Извештај за работа на Граве Глобал во 2023 година

**БИЛАНС НА СОСТОЈБА ИЛИ ИЗВЕШТАЈ ЗА НЕТО
ИМОТОТ НА ИНВЕСТИЦИСКИОТ ФОНД НА ДЕН
31.12.2023 ГОДИНА
ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен инвестициски фонд
(910000000032)**

Позиција	31.12.2022	31.12.2023
Финансиски средства		
Парични средства и парични еквиваленти	462.526,14	1.147.823,85
Вложување во хартии од вредност и депозити	44.203.210,25	60.418.902,38
финансиски средства кои се чуваат за тргување	43.533.210,25	60.418.902,38
финансиски средства расположиви за продажба	0,00	0,00
заеми и побарувања	0,00	0,00
вложувања кои се чуваат до доспевање	670.000,00	0,00
ОСТАНАТИ СРЕДСТВА		
Побарувања по основ на продажба на хартии од вредност и останати побарувања	0,00	0,00
Побарувања по основ на дивиденди, парични депозити и отплата на обврзници	0,00	0,00
Побарувања по основ на дадени аванси	0,00	0,00
Побарувања од друштвото за управување	0,00	0,00
Побарувања од депозитарната банка	0,00	0,00
Останати побарувања од фондот	0,00	0,00
Побарувања по основ на камата и останати средства	1.048,77	0,00
Вкупено средства	44.666.785,16	61.566.726,23
Вонбилансна евиденција актива	0,00	0,00
ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ		
Обврски по основ на вложувања во хартии од вредност и останати обврски	614,93	2.767,28
Обврски по основ на вложувања во пласмани, депозити, репо договори и гарантни депозити	0,00	0,00
ОСТАНАТИ ОБВРСКИ		
Обврски кон друштвото за управување со фондови	78.146,45	102.302,70
Обврски кон депозитарната банка	8.205,38	10.741,78
Обврски по основ на дозволени трошоци на фондот	31.895,62	107.685,58
Обврски по основ на исплата на имателите на удели	0,00	0,00
Останати обврски	0,02	0,01
Обврски по основ на пресметана камата	0,00	0,00
Вкупно краткорочни обврски	118.862,40	223.497,35

Позиција	31.12.2022	31.12.2023
Нето имот на фондот	44.547.922,76	61.343.228,88
Број на издадени удели	374.373,1995	442.575,2044
Нето имот по удел	118,9934	138,6052
Издадени удели на инвестицискиот фонд	41.857.300,00	58.353.100,00
Повлечени удели на инвестицискиот фонд	-2.707.951,45	-11.060.777,06
Добивка/загуба во тековната финансиска година	-7.228.672,52	8.652.331,72
Задржана добивка /загуба од претходните периоди	12.627.246,73	5.398.574,21
Ревалоризација на финансискиот имот расположив за продажба	0,00	0,00
Ревалоризациски резерви на инструментите за заштита	0,00	0,00
Вкупно обврски спрема изворите на средства	44.547.922,76	61.343.228,87
Вонбилансна евиденција пасива	0,00	0,00

**БИЛАНС НА УСПЕХ ИЛИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКАТА
ИЛИ ЗАГУБАТА НА ФОНДОТ ЗА ПЕРИОДОТ
01.01.2023 - 31.12.2023 ГОДИНА**

**ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен
инвестициски фонд**

Позиција	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2023 - 31.12.2023
Приходи од вложувања во хартии од вредност		
Реализирани добивки од продажба на финансиски инструменти	0,00	647.401,07
Приходи од камати и амортизација на премија (дисконт) на имот со фиксно достасување	13.444,99	8.022,55
Позитивни курсни разлики од монетарните финансиски инструменти	60.068,61	61.248,98
Приходи од дивиденди	95.518,79	245.609,52
Останати приходи	217.370,91	122.645,44
Вкупно приходи од вложувања	386.403,30	1.084.927,56
Расходи од вложувања во хартии од вредност		
Реализирани загуби од продажба на финансиски инструменти	1.357.787,00	25.263,32
Негативни курсни разлики од монетарните финансиски инструменти	53.201,88	57.159,15
Расходи по основ на односи со друштвото за управување	959.525,72	1.119.775,25
Расходи од камати	0,00	0,00
Надомест на депозитната банка	157.544,30	165.391,41
Трансакциски трошоци	10.027,08	12.308,25
Намалување на имотот	0,00	0,00
Останати трошоци на фондот	89.305,97	171.020,21
Вкупно расходи	2.627.391,95	1.550.917,59
Нето добивка (загуба) од вложувања во хартии од вредност	-2.240.988,65	-465.990,03
Нереализирани добивки (загуби) од вложувања во хартии од вредност		
Нереализирани добивки (загуби) од вложувања во хартии од вредност	-4.859.679,49	9.121.519,17
Нереализирани добивки (загуби) од деривативни инструменти	0,00	0,00
Нето курсни разлики од вложувања во хартии од вредност	-128.004,37	-3.197,42
Вкупно нереализирани добивки од вложувања во хартии од вредност и деривативни инструменти	-4.987.683,86	9.118.321,75
Нето зголемување (намалување) на нето имотот од работењето на фондот	-7.228.672,51	8.652.331,72

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ НА НЕТО-ИМОТОТ ЗА ПЕРИОДОТ 01.01.2023 - 31.12.2023 ГОДИНА

ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен инвестициски фонд (910000000032)

Позиција	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2023 - 31.12.2023
Зголемување (смалување) на нето имотот од редовните активности на фондот		
Нето добивка (загуба) од вложувања во хартии од вредност	-2.240.988,66	-465.990,02
Вкупно нереализирани добивки од вложувања во хартии од вредност и деривативни инструменти	-4.987.683,86	9.118.321,74
Ревалоризација на финансискиот имот расположив за продажба	0,00	0,00
Ревалоризациски резерви на инструментите за заштита	0,00	0,00
Зголемување (намалување) на нето имотот од редовните активности на фондот	-7.228.672,52	8.652.331,72
Зголемување (намалување) на нето имотот од трансакции со уделите на фондот		
Приливи од продажба на издадени документи за удел/ акции на фондот	1.212.999,99	16.495.800,00
Одливи од повлекување на удели / акции на фондот	-1.901.206,14	-8.352.825,61
Вкупно зголемување (намалување) од трансакции со уделите на фондот	-688.206,15	8.142.974,39
Вкупно зголемување (намалување) на нето имотот	-7.916.878,67	16.795.306,11
Нето имот		
На почеток од периодот	52.464.801,43	44.547.922,76
На крај на периодот	44.547.922,76	61.343.228,87
Број на издадени и повлечени удели/акции на фондот		
Издадени удели/акции на фондот во периодот	396.397,6295	526.992,3429
Повлечени удели/акции на фондот во периодот	-22.024,4300	-84.417,1385
Број на удели/акции на фондот	374.373,1995	442.575,2044

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ (Инди­ректна метода)

01.01.2023.-31.12.2023.

Назив на инвестицискиот фонд: Отворен инвестициски фонд ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен инвестициски фонд

Идентификациски број на инвестицискиот фонд: 9100000000032

Позиција	Број	Претходен период	Тековен период
Добивка или загуба	1	-7.228.672,5200	8.652.331,7200
Нереализирани позитивни и негативни курсни разлики	2	-128.004,3700	-3.197,4200
Исправка на вредноста на побарувањата и слични отписи	3	0,0000	0,0000
Приходи од камата	4	-720,0000	1.048,7700
Расходи од камата	5	0,0000	0,0000
Приходи од дивиденда	6	-97.507,3700	-249.407,3600
Намалување на финансискиот имот	7	0,0000	0,0000
Зголемување (намалување) на вложувањата во преносливи хартии од вредност	8	0,0000	0,0000
Зголемување (намалување) на вложувањата во инструменти на пазарот на пари	9	0,0000	0,0000
Зголемување (намалување) на вложувањата во инвестициски фондови	10	-194.470,9200	-16.882.494,7100
Зголемување (намалување) на вложувањата во финансиски деривативни инструменти	11	0,0000	0,0000
Приливи од камата	12	0,0000	0,0000
Одливи од камата	13	0,0000	0,0000
Приливи од дивиденда	14	97.507,3700	249.407,3600
Зголемување (намалување) на останатиот финансиски имот	15	4.330.000,0000	670.000,0000
Зголемување (намалување) на останатиот имот	16	0,0100	0,0000

Време на извршување 4.1.2024. 12:12:22

Позиција	Број	Претходен период	Тековен период
Зголемување (намалување) на обврските по основ вложувања во финансиски инструменти	17	614,9300	2.152,3400
Зголемување (намалување) на останатите финансиски обврски	18	0,0000	0,0000
Зголемување (намалување) на обврските спрема друштвото за управување и депозитарната банка	19	-7.552,9800	26.692,6500
Зголемување (намалување) на останатите обврски од редовното работење	20	3.162,7800	75.789,9600
Паричен тек од редовното работење (Σ од 1 до 20)	21	-3.225.643,0700	-7.457.676,6900
Приливи од издавање на удели	22	1.212.999,9900	16.495.800,0000
Одливи од откуп на удели	23	-1.901.206,1400	-8.352.825,6100
Исплата на имателите на удел од остварената добивка	24	0,0000	0,0000
Останати приливи од финансиски активности	25	0,0000	0,0000
Останати одливи од финансиски активности	26	0,0000	0,0000
Паричен тек од финансиски активности (Σ од 22 до 26)	27	-688.206,1500	8.142.974,3900
Нето зголемување (намалување) на пари (21+27)	28	-3.913.849,2200	685.297,7000
Пари на почеток на периодот	29	4.376.375,3600	462.526,1400
Пари на крај на периодот (28+29)	30	462.526,1400	1.147.823,8400

**ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ПО УДЕЛ /
АКЦИЈА НА ФОНДОТ ВО ТЕКОТ НА ПЕРИОДОТ
01.01.2023 - 31.12.2023 ГОДИНА**

**ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен инвестициски фонд
(910000000032)**

Позиција	01.01.2022 -	31.12.2022	01.01.2023 -	31.12.2023
Нето имот на фондот на почеток на периодот		52.464.801,43		44.547.922,76
Број на пресметковни единици на почеток на периодот		379.429,6170		374.373,1995
Вредност на пресметковна единица на почеток на периодот		138,2728		118,9934
Нето имот на фондот на почеток на периодот		44.547.922,76		61.343.228,88
Број на пресметковни единици на крај на периодот		374.373,1995		442.575,2044
Вредност на пресметковни единици на крај на периодот		118,9934		138,6052
Дополнителни показатели и податоци				
Однос на трошоци и просечен нето имот		2,0597%		2,1904%
Однос на нето добивка од вложувања и просечен нето имот		-4,6777%		-0,8357%
Принос на фондот		-13,9430%		16,4814%
Просечна нето вредност на инвестицискиот фонд		47.908.276,5097		55.763.500,0425

**ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРУКТУРАТА НА ВЛОЖУВАЊАТА НА ФОНДОТ НА
ДЕН 31.12.2023. ГОДИНА**

**ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен инвестициски фонд
(9100000000032)**

Акции	Број на акции	Набавна цена по акција	Вкупно набавна цена	Вредност на датумот на извештајот	Вредност по акција	учество во сопственоста на издавачот (%)	Учество во имотот на фондот (%)
-------	---------------	------------------------	---------------------	-----------------------------------	--------------------	--	---------------------------------

Обврзници	Номинална вредност	Набавна цена	Вредност на датумот на извештајот	учество во сопственоста на издавачот (%)	Учество во имотот на фондот (%)
-----------	--------------------	--------------	-----------------------------------	--	---------------------------------

Останати хартии од вредност	Номинална вредност	Набавна цена	Вредност на датумот на извештајот	учество во сопственоста на издавачот (%)	Учество во имотот на фондот (%)
AT0000A1EL47/APOL LO NACHHALTIG AKTIEN GLOBA	2.500,00	1.964.707,74	2.198.446,25	0,03%	3,57%
AT0000A227C7/APOL LO MULTI-FACTOR GLOBAL EQU	9.116,00	6.603.538,29	7.410.978,91	0,35%	12,04%
IE000MYCJA42/NRAM	1.107,00	6.632.939,70	7.896.219,42	0,01%	12,83%
IE00B4L5Y983/EUNL	2.298,00	9.849.693,88	11.624.613,85	%	18,88%
IE00B4X9L533/H4ZJ	4.459,00	6.801.228,15	7.919.623,61	%	12,86%
IE00B60SX394/SC0J	1.578,00	7.233.584,77	8.562.925,14	%	13,91%
IE00BJ0KDR00/XD9U	1.513,00	9.564.517,65	11.612.563,91	0,00%	18,86%
LU1169822001/JPEUR	1.000,00	1.022.754,90	1.320.912,60	%	2,15%
LU1681042609/CEU	100,00	1.627.615,55	1.872.618,68	%	3,04%

Вкупно Останати хартии од вредност од странски издавачи	23.671,00	51.300.580,63	60.418.902,38	98,14%
Вкупно удели од странски издавачи	23.671,00	51.300.580,63	60.418.902,38	98,14%

Пласмани и депозити	Набавна цена	Вредност на датумот на извештајот	Учество во имотот на фондот (%)
----------------------------	---------------------	--	--

Деривативни инструменти	Набавна цена вредност на датумот на извештајот	Позитивна вредност на датумот на извештајот	Негативна вредност на датумот на извештајот	Учество во имотот на фондот (%)	Учество во обврските (%)
--------------------------------	---	--	--	--	---------------------------------

Репо договори (актива)	Колатерал ISIN	Номинална вредност	Вредност на датумот на извештајот	Учество во имотот на фондот (%)	Вредност на колатералот
-------------------------------	-----------------------	---------------------------	--	--	--------------------------------

**ВРЕДНОСТ НА ТРАНСАКЦИИ ИЗВРШЕНИ ОД СТРАНА НА ОВЛАСТЕНИ УЧЕСНИЦИ ЗА
ТРГУВАЊЕ СО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ЗА ПЕРИОД 01.01.2023 - 31.12.2023
ГОДИНА**

Име на овластениот учесник	Вкупна вредност на трансакции за период	(%) вкупно остварениот промет за периодот по овластен учесник
FFBH	17.953.270,0178	100,0000
Вкупно	17.953.270,0178	100,0000

СТРУКТУРА НА ОБВРСКИТЕ НА ФОНДОТ ПО ВИДОВИ ИНСТРУМЕНТИ НА ДЕН 31.12.2023 ГОДИНА

( )

РЕПО ДОГОВОРИ (ПАСИВА)	Колатерал ISIN	Номинална вредност	Вредност на дат. на извештајот	Учество во им. на фондот (%)	Вредност на колатералот
---------------------------	-------------------	-----------------------	-----------------------------------	---------------------------------	----------------------------

Вкупно репо договори

ГАРАНЦИИ	Набавна цена	Вредност на датумот на извештајот	Учество во имотот на фондот (%)	Учество во обврските на фондот (%)
----------	--------------	--------------------------------------	------------------------------------	---------------------------------------

**ИЗВЕШТАЈ ЗА РЕАЛИЗИРАНИТЕ ДОБИВКИ (ЗАГУБИ) НА
ФОНДОТ ЗА ПЕРИОДОТ 01.01.2023 - 31.12.2023
ГОДИНА**

**ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен инвестициски
фонд**

Датум	Хартија од вредност	Количество	Трошок за набавка	Продажна цена	Реализира на добивка
08.09.2023	IE000MYCJA42 / NRAM	148	887.692,03	1.014.791,06	127.099,03
08.09.2023	IE00B4L5Y983 / EUNL	207	888.153,12	999.433,06	111.279,95
08.09.2023	IE00B4X9L533 / H4ZJ	462	705.402,54	786.089,31	80.686,77
08.09.2023	IE00B60SX394 / SC0J	234	1.073.771,77	1.209.955,36	136.183,59
08.09.2023	IE00BJ0KDR00 / XD9U	192	1.214.983,01	1.407.134,76	192.151,74
	Удели на отворените инвестициски фондови		4.770.002,48	5.417.403,55	647.401,07
	Вкупно		4.770.002,48	5.417.403,55	647.401,07

**ИЗВЕШТАЈ ЗА РЕАЛИЗИРАНИТЕ ДОБИВКИ (ЗАГУБИ) НА
ФОНДОТ ЗА ПЕРИОДОТ 01.01.2023 - 31.12.2023
ГОДИНА**

**ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен инвестициски
фонд**

Датум	Хартија од вредност	Количество	Трошок за набавка	Продажна цена	Реализира на добивка
08.09.2023	IE000MYCJA42 / NRAM	148	887.692,03	1.014.791,06	127.099,03
08.09.2023	IE00B4L5Y983 / EUNL	207	888.153,12	999.433,06	111.279,95
08.09.2023	IE00B4X9L533 / H4ZJ	462	705.402,54	786.089,31	80.686,77
08.09.2023	IE00B60SX394 / SC0J	234	1.073.771,77	1.209.955,36	136.183,59
08.09.2023	IE00BJ0KDR00 / XD9U	192	1.214.983,01	1.407.134,76	192.151,74
	Удели на отворените инвестициски фондови		4.770.002,48	5.417.403,55	647.401,07
	Вкупно		4.770.002,48	5.417.403,55	647.401,07

**ТРАНСАКЦИИ ОД ИМОТОТ НА ФОНДОТ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА ЗА ПЕРИОДОТ
01.01.2023 - 31.12.2023 ГОДИНА**

**ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен инвестициски фонд
(910000000032)**

Назив на поврзаните лица	Опис на трансакцијата	Датум на трансакцијата	Количина или номинална вредност	Набавна цена	Вредност на трансакцијата	Реализирана добивка (загуба)
Комерцијална банка АД Скопје	SPOT купување EUR 11/05/2023	11.05.2023	1,00	0,00	12.091.113,22	0,00
Комерцијална банка АД Скопје	SPOT продавање MKD 11/05/2023	11.05.2023	1,00	0,00	12.109.494,00	0,00
Комерцијална банка АД Скопје	SPOT купување EUR 17/07/2023	17.07.2023	1,00	0,00	2.767,28	0,00
Комерцијална банка АД Скопје	SPOT продавање MKD 17/07/2023	17.07.2023	1,00	0,00	2.777,00	0,00
Комерцијална банка АД Скопје	SPOT купување MKD 12/09/2023	12.09.2023	1,00	0,00	5.407.554,00	0,00
Комерцијална банка АД Скопје	SPOT продавање EUR 12/09/2023	12.09.2023	1,00	0,00	5.414.325,73	0,00
Комерцијална банка АД Скопје	SPOT купување MKD 05/12/2023	05.12.2023	1,00	0,00	176.852,00	0,00
Комерцијална банка АД Скопје	SPOT продавање EUR 05/12/2023	05.12.2023	1,00	0,00	176.953,09	0,00
				0,00	35.381.836,32	0,00

**ПРИХОДИ / РАСХОДИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА ЗА
ПЕРИОДОТ 01.01.2024 - 03.01.2024 ГОДИНА**

**ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен
инвестициски фонд
(9100000000032)**

Назив на поврзаните лица	Приход	Расход	Цел на исплатата
Комерцијална банка АД Скопје	0,00	1.059,33	Припишување и исправка на надомест - SKRBNIČKA NAKNADA
ВФП Фонд Менаџмент АД	0,00	10.114,70	Припишување и исправка на надомест - UPRAVLJAČKA NAKNADA

**ТРОШОЦИ НАПЛАТЕНИ НА ТОВАР НА
ИНВЕСТИЦИСКИОТ ФОНД ЗА ПЕРИОД 01.01.2023 -
31.12.2023**

Назив на инвестицискиот фонд: Отворен инвестициски фонд ГРАВЕ ГЛОБАЛ – отворен инве

Идентификациски број на инвестицискиот фонд: 910000000032

Вид на трошоци	Износ (МКД)	Учество (%)
Надомест за управување	1.119.775,25	2,0081%
Надомест за депозитарна банка	117.576,41	0,2109%
Трошоци за купопродажба на имот на фонд	12.308,25	0,0221%
Трошоци за водење регистар на удели	0,00	0,0000%
Трошоци за ревизија	101.691,24	0,1824%
Трошоци за изработка, печатење и поштарина на полугодишни и годишни извештаи за сопствениците на удел	0,00	0,0000%
Трошоци за исплата на данокот на имот и добивка на фондот	0,00	0,0000%
Трошоци за објава на проспект	0,00	0,0000%
Други објави пропишани со закон	0,00	0,0000%
Трошоци за месечен надомест за Комисија	66.860,97	0,1199%
Други трошоци утврдени со статут и проспект:	47.815,00	0,0857%
Вкупно трошоци:	1.466.027,11	2,6290%

ВФП ФОНД МЕНАЏМЕНТ АД СКОПЈЕ

**Извештај за работа на
Граве Глобал во 2023 година**

Скопје, Февруари 2024 година

Вовед

Овој извештај е изготвен согласно член 114, точка 2 од Законот за инвестициски фондови (Сл. Весник бр.12/2009; 67/2010; 24/2011; 188/2013; 145/2015, 23/2016 и 31/2020) и претставува составен дел на Ревидираниот Годишен извештај на Отворениот Инвестициски фонд ГРАВЕ ГЛОБАЛ.

а) Највисока и најниска вредност на имотот на отворениот фонд и цена по удел во фондот од тековниот период за изминатите пет календарски години

ред. број	позиција	2019	2020	2021	2022	2023
ВРЕДНОСТ НА НЕТО ИМОТОТ НА ФОНДОТ						
1	Највисока вредност на имотот	34.171.629,52	36.095.538,42	52.489.220,44	52.672.924,61	63.894.785,61
2	Најниска вредност на имотот	29.847.908,81	24.577.823,08	35.175.244,83	44.014.751,91	44.545.109,29
ЦЕНА НА УДЕЛ						
3	Највисока цена по удел	110,3063	115,9664	139,3515	138,8213	139,1692
4	Најниска цена по удел	97,0828	78,9627	111,0473	117,9374	118,9858

*Фондот е основан на 13.05.2019 година

б) Извештај на органот на управување со образложение за постигнатиот деловен резултат на отворениот фонд, промена во портфолиото и планираната стратегија на вложувања во наредниот период.

Портфолиото на фондот се состои од удели на инвестициски фондови, односно 98,14% изложеност кон тие инструменти на крај на годината. Останатиот дел е распореден во депозити и парични средства. Фондовите во кои се вложени средствата имаат доминантна стратегија на вложување во акции. Со тоа може да се каже дека посредно овој фонд е изложен кон акции. Фондовите во кои има вложено Главе Глобал се изложени пред се во акции од Европска унија и САД. Од валутен аспект доминантна валута е ЕУР. Со оглед на стабилниот курс ЕУР/МКД цената на уделот пред се е под влијание на движењето на цената акциите. Со тоа движењето на цената на уделот зависи од приликите кои се во овие економски региони, а секако и од глобалните економски движења.

2023 година ја одбележаа високата инфлација, зголемувањето на каматните стапки и воените немири во Украина и Израел. Сепак очекувањата за намалување на инфлацијата и олабавување на монетарната политика во Европа и САД придонесоа кон изразен раст на пазарите на капитал кон крајот на годината.

Сите овие причини влијааа на раст на уделот на Граве Глобал за 16,48% во 2023 година.

в) Споредбен преглед на работењето за изминатите три календарски години со прикажување на следниве податоци на крајот на секоја деловна година:

- вкупна нето вредност на имотот од портфолиото,
- нето вредност на имотот на отворениот фонд по удели,
- показатели за вкупните трошоци и
- распределба на приходите, односно добивката исплатена по удел во тековната година.

ред. број	Позиција	2021	2022	2023
1	ВКУПНА НЕТО ВРЕДНОСТ НА ИМОТОТ ОД ПОРТФОЛИОТО	52.464.801,43	44.547.922,76	61.343.228,88
2	НЕТО ВРЕДНОСТ НА ИМОТОТ ПО УДЕЛИ	138,2728	118,9934	138,6052
	Дополнителни показатели и податоци			
3	Добивка/загуба во тековната година	8.848.275,37	-7.228.672,51	8.652.331,72
4	Однос на трошоците и просечната нето вредност на имотот	2,11%	2,06%	2,19%
5	Однос на нето добивката од вложувањата и просечната нето вредност на имотот	-1,39%	-4,68%	-0,84%
6	Принос на фондот	23,79%	-13,94%	16,48%

Извршни директори

Петар Андреевски / Андријана Поповска

Petar
Andreevski

Digitally signed by
Petar Andreevski
Date: 2024.03.08
22:25:48 +01'00'

Andrijana
Popovska

Digitally signed by
Andrijana Popovska
Date: 2024.03.08
22:25:28 +01'00'